

Placeringspolicy inkl. regler för förvaltningen av medel avsatta för pensionsförpliktelser

Beslutsinstans:	Kommunfullmäktige
Beslutsdatum:	2013-09-23, §66
Giltighetstid:	Tillsvidare
Diarienummer:	KS 2012/0062
Dokumentet ”Matchningsstrategi” är kopplat till denna policy. Förändring av matchningsstrategin beslutas av Kommunstyrelsen.	

1. Övergripande förutsättningar

1.1 Bakgrund och legala förutsättningar

Danderyds kommun ("kommunen") har åtaganden för pensioner till anställda. För pensioner som intjänats efter 1997 (PFA 98) hanteras huvuddelen individuellt av de anställda. För pensioner som upparbetats innan 1998 (PA-KL) finns åtaganden som kommer att belasta kommunens ekonomi under mycket lång tid (då skulden inte finns upptagen i balansräkningen refereras ofta till denna del av pensionsåtagandet som ansvarsförbindelsen). Kommunen har avsatt kapital i syfte till att täcka delar av pensionsåtagandet. Genom att förvalta kapitalet och fördela utbetalningar ur kapitalet över tiden utjämnas den framtida årliga belastningen på kommunens ekonomi.

Kommunallagens 8 kap § 3a föreskriver att "Fullmäktige skall meddela särskilda föreskrifter för förvaltningen av medel avsatta för pensionsförpliktelser. I föreskrifterna skall det anges hur medlen skall förvaltas. Därvid skall tillåten risk vid placering av medlen fastställas. Vidare skall det anges hur uppföljning och kontroll av förvaltningen skall ske. Föreskrifterna skall omprövas så snart det finns skäl för det."

1.2 Placeringspolicyns syfte och omfattning

Denna policy utgör kommunens särskilda föreskrifter för pensionsmedelsförvaltningen. De av kommunen avsatta medlen ska i första hand täcka åtaganden som upparbetats fram till 1998 (PA-KL). Nyintjänad pensionsavsättning (avseende inkomster över 7,5 basbelopp) hanteras f n via löpande finansiering.

Placeringspolicyn skall:

1. Precisera strategiska beslut och riktlinjer kring den långsiktiga förvaltningsinriktningen och utbetalningar för täckande av delar av pensionsåtagandet.
2. Tydliggöra roller och ansvarsfördelning
3. Fungera som vägledning i det dagliga arbetet för ansvariga personer inom kommunen och för anlitade externa rådgivare/förvaltare.

2. Målsättning

2.1 Övergripande målsättning

Det finns två övergripande mål med förvaltningen av avsatta medel:

1. att uppnå en god avkastning med betryggande säkerhet. Kommunens mål är att den långsiktiga avkastningen på förvaltade pensionsmedel ska uppgå till minst KPI plus tre procentenheter per år över en rullande femårsperiod. Avkastningen kommer sannolikt att variera mellan åren beroende på den kortsiktiga utvecklingen på de finansiella marknaderna. Kommunens mål är att placeringarna ska ske med den lägsta möjliga risknivå som krävs för att uppnå det fastställda avkastningskravet. Den tillåtna risknivån preciseras i följande avsnitt om begränsningar av risk vid placeringar inom de olika tillgångsslagen.
2. att uppnå en jämn och förutsägbar utbetalning av pensionskapitalet över tiden

Med detta menas att kommunen ska ta viss finansiell risk i syfte att uppnå en avkastning som över tiden överstiger skuldens diskonteringsränta. Därmed bidrar förvaltningen till att minska den finansiella bördan av åtagandet. Kommunen ska vidare utnyttja tidsfaktorn i åtagandet. Med det menas att kommunen kan acceptera kortfristiga variationer i värdet av tillgångarna, om tillgångarna över lång tid (> 5 år) med rimliga antaganden kan förväntas skapa ett mervärde som motsvarar risken.

En jämn och förutsägbar utbetalningstakt är viktig för att uppnå stabilitet i förutsättningarna för den årliga kommunala driften.

2.2 Måluppfyllelse: Övergripande strategi

För att uppnå målsättningarna har kommunen utvecklat en matchningsstrategi. Strategin anger hur de fonderade tillgångarna ska tas i anspråk för att hantera åtagandet. Matchningsstrategin framgår av separat dokument vilket antas av kommunstyrelsen.

3. Organisation och ansvarsfördelning

3.1 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige svarar för de övergripande besluten avseende pensionsmedelsförvaltningen, främst genom att fastställa placeringspolicyn.

3.2 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är formell medelsförvaltare och delegerar kommunfullmäktiges operativa förvaltningsuppdrag till kommunledningskontoret/ekonomichef. Kommunstyrelsen är ansvarig för strategiska frågeställningar.

Kommunstyrelsens ansvar omfattar:

1. Beredning av placeringspolicyn, för beslut i kommunfullmäktige
2. Säkerställande att förvaltningen sker i överensstämmelse med placeringspolicyn och gällande lagar
3. Löpande utvärdering av förvaltningen i förhållande till fastställda förvaltningsmål

3.3 Ekonomichefens ansvar

Det är ekonomichefens ansvar att;

1. Placeringspolicyn efterlevs.
2. Initiera, bereda och genomföra förändringar av placeringspolicyn.
3. I övriga fall rapportera till kommunstyrelsen rörande omständigheter som påverkar förvaltningen av portföljerna.

Vid plötsliga, oväntade marknadshändelser kan ekonomichefen efter samråd med kommundirektören ta initiativ till lämpliga placeringsförändringar som kan innebära tillfälliga avvikelser från placeringsreglerna. Dessa avvikelser skall anmälas vid närmaste kommunstyrelsemöte, och kommunstyrelsen skall fatta beslut om den fortsatta hanteringen. Om händelserna föranleder en permanent förändring skall placeringspolicyn uppdateras och beslutas av kommunfullmäktige.

4. Placeringsriktlinjer

4.1 Förvaltningsfilosofi

Kommunens förvaltningsmål skall uppnås med följande principiella riktlinjer för förvaltningen:

1. **Helhetsansvar**
Kommunen har ett helhetsansvar för skulder och tillgångar som härrör till pensionsmedelsförvaltningen. Det åvilar kommunens företrädare att sköta den riskhantering, tillgångsallokering, m m, som följer med detta ansvar.
2. **Matchning**
Tillgångarna ska förvaltas i syfte att matcha en del av kommunens pensionsskuld, såsom utvecklats i avsnitt 2. Normalportföljen som anges nedan är framtagen för att över tiden dels säkerställa den konsolidering som fastslagits av kommunen, dels skapa utrymme för att successivt minska belastningen på kommunens ekonomi med anledning av pensionsåtagandet.
3. **Diversifiering**
Tillgångsförvaltningen skall utformas för att säkerställa en bra diversifiering inom och mellan de tillgångar som ingår i portföljen, i syfte att uppnå en effektiv riskspridning.
4. **Långsiktighet**
Investeringar på finansiella marknader innebär risker. I en väldiversifierad portfölj är risken främst relaterad till att tillgångarna på de marknader som kommunen investerar i fluktuerar i värde. Eftersom huvuddelen av kommunens pensionsåtagande ännu ligger långt fram i tiden är kortfristiga svängningar i portföljvärdet mindre relevant. I takt med att kommunen närmar sig utbetalningstopparna kring år 2025 kan tillgångsmixen förändras så att de kortsiktiga svängningarna i portföljvärdet minskar.

4.2 Extern förvaltning

Kommunens tillgångar ska förvaltas av externa förvaltare.

Andelar i fonder registreras dock normalt hos fondbolaget utan leverans till värdepappersinstitut.

Placeringar ska i normalfallet ske i fonder. Vid placering i fond utformas inga särskilda avtal utöver eventuella rabattavtal. Fondbestämmelserna skall i allt väsentligt överensstämma med placeringspolicyn. Fondbolaget skall stå under tillsyn av Finansinspektionen eller motsvarande utländsk myndighet.

Externa förvaltare skall följa formella och branschmässiga krav. Det innebär att förvaltare skall vara ett fondbolag eller ett värdepappersinstitut som har erforderliga tillstånd.

Portföljernas tillgångar skall förvaras hos:

1. Värdepappersinstitut som har Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring, enligt 2 kap 2§ p 1 lag (2007:528) om värdepappersmarknaden.
2. Utländska institutioner som har tillstånd motsvarande det som anges i punkt 1 och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

4.3 Tillåtna tillgångsslag och riktlinjer

Portföljens medel får placeras i följande tillgångsslag:

- Räntebärande värdepapper
- Aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier
- Alternativa tillgångar

Likvida medel skall inte hållas annat som transaktionslikviditet inom respektive tillgångsslag. Investeringar i strukturerade produkter såsom aktieindexobligationer är inte tillåtna.

4.3.1 Allokering

Allokeringen är avgörande för värdeutvecklingen. Normalportföljen anger den totala portföljens strategiska, långsiktiga fördelning mellan tillgångsslagen. Med strategisk allokering avses den långsiktiga fördelningen mellan aktier och räntebärande placeringar. Taktisk allokering innebär kortfristiga avvikelser från normalportföljen. En aktiv taktisk allokering ställer krav på kvalificerad analys och bedömning. Extern rådgivare eller förvaltare kan behöva anlitas för sådan tjänst. Val av strategi för taktisk allokering kan variera över tiden.

Normalportföljen anger den totala portföljens strategiska, långsiktiga fördelning mellan tillgångsslag. Vid beräkning av vikterna skall tillgångarnas aktuella marknadsvärde utgöra utgångspunkt. Fördelning (uttryckt i SEK) skall gälla totalt för portföljen.

Tillgångsslag	Min	Normal	Max	Utvärderande index
Räntor		50 %		
Svenska räntebärande värdepapper	25 %		100 %	OMRX ALL
Aktier		50 %		
Svenska aktier	25 %		75 %	SIXRX
Utländska aktier	0 %		40 %	MSCI AC World Index
Alternativa tillgångar	0 %		10 %	SSVX90d +2%
Likvida medel	0 %		10 %	

Totalportföljen kan jämföras med ett sammanvägt index av ovanstående delindex. Sammanvägningen baseras på aktuell normalvikt för totalportföljen.

Taktisk allokering innebär kortfristiga avvikelser från normalportföljen. En aktiv taktisk allokering ställer krav på kvalificerad analys och bedömning. Extern rådgivare eller förvaltare kan behöva anlitas för sådan tjänst. Val av strategi för taktisk allokering kan variera över tiden.

4.3.2 Räntebärande värdepapper

Ränteportföljen skall ha en duration som understiger 7 år.

Ränteportföljen skall sträva efter att ha en jämn löptidsstruktur.

För att bedöma graden av kreditvärdighet hos emittenter och motparter tillämpas Standard & Poor's, Moody's eller annat erkänt kreditvärderingsinstituts riskklassificering.

100 % av de räntebärande tillgångarna får placeras i värdepapper utgivna eller garanterade av svenska staten. Utöver detta skall kommunen eftersträva en effektiv riskspridning genom att placera i olika emittenter och olika branscher.

Tabellen anger max tillåtna andel av räntebärande portföljen som får investeras i respektive kategori.

Emittent/Värdepapper i SEK	Max andel per emittentkategori	Max andel per emittent
Värdepapper med kreditvärdering		
Svenska staten eller av svenska staten garanterat värdepapper med kreditvärdering om lägst AAA* eller Aaa**	100	100
Banker, bostadsinstitut och företag om lägst AAA* eller Aaa**	100	40
Svenska kommuner och landsting	80	20
AA* eller Aa**	80	15
om lägst A* eller A**	50	10
BBB* eller Baa**	40	5

*Standard & Poor's ** Moody's.

För mer information om kreditvärdighet se ordlistan i slutet av detta dokument

Vid investering i väldiversifierad fond skall det kapitalvägda genomsnittliga kreditbetyget i fonden motsvara ratingen som avses i tabellen ovan.

Investering i värdepapper som inte är ratade är tillåtna, om ägargaranti eller annat förhållande i sak innebär en motsvarande rating som avses ovan.

4.3.3 Aktier

Investering skall i huvudsak ske i börsnoterade aktier eller fonder. Med börsnoterade aktier avses aktier som är föremål för regelbunden handel på auktoriserad marknadsplats öppen för allmänheten och under tillsyn av Finansinspektionen eller motsvarande utländsk myndighet (behörigt organ). En enskild emittent får inte utgöra mer än 10 % av den totala aktieportföljen.

Aktieinnehav noterad i utländsk valuta valutasäkras normalt inte.

4.3.4 Alternativa tillgångar

Med alternativa tillgångar avses hedgefonder, fastigheter och råvaror.

Investeringar i alternativa tillgångar skall ske i fonder.

Inriktningen för de investeringar som görs är att de skall:

- Uppvisa låg korrelation till traditionella aktieplaceringar
- Ha en förväntad positiv avkastning och en historisk risknivå (mätt som volatilitet) som är lägre än aktiemarknaden.

Syftet med alternativa tillgångar är dels att få exponering mot absolutavkastande strategier, dels för att skapa riskspridning i portföljen i syfte att minska den totala risken och höja den riskjusterade avkastningen. Placeringar får ske i derivatinstrument endast om de sänker portföljens totala risk.

4.4 Övriga begränsningar

4.4.1 Förvaltare

Diskretionär förvaltare eller fondförvaltare skall vara värdepappersinstitut eller fondbolag och ha erforderliga tillstånd för sin verksamhet enligt lag (2007:528) om värdepappersmarknaden, respektive lag (2004:46) om investeringsfonder.

Utländsk förvaltare skall ha tillstånd motsvarande de som anges ovan och stå under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

4.4.2 Belåning och pantförskrivning

Kommunens värdepappersportfölj får inte under några omständigheter från tid till annan belånas, pantförskrivas eller ställas som säkerhet mot tredje part.

4.4.3 Aktielån och blankning

Aktielån i fonder är tillåtet om det sker på för branschen sedvanliga villkor och säkerhetskrav. Blankning av lånade aktier får inte ske, annat än av anlita hedgefond eller förvaltare inom ramen för dess normala investeringsverksamhet, fondbestämmelser och avtal.

4.4.4 Valutasäkring

Ränteplaceringar och alternativa tillgångar ska i möjligaste mån vara valutasäkrade. Värdet av placeringar i utländska valutor sjunker i värde vid försvagning av placeringsvalutan, eller vid en förstärkning av den svenska valutan. Utländska aktieinnehav valutasäkras normalt inte.

4.4.5 Likviditet

God likviditet skall tillgodoses. Likviditetsrisk innebär att ett finansiellt instrument eller annan tillgång inte kan avyttras eller förvärvas vid avsedd tidpunkt utan större prisreduktion eller att transaktionen medför stora kostnader.

Kommunens tillgångar skall vara noterade och vara föremål för regelbunden handel på börs eller annan reglerad marknadsplats som är öppen för allmänheten och som står under tillsyn av tillsynsmyndighet. Här avses även fonder som huvudsakligen investerar i noterade bolag och som är föremål för frekvent handel.

4.4.6 Derivatinstrument

Derivatinstrument skall inte vara en del av den normala förvaltningsverksamheten. Med derivatinstrument omfattas hävstångscertifikat, optioner, strukturerade produkter och liknande tillgångar.

5. Uppföljning och rapportering

5.1 Inriktning för uppföljningen

Uppföljningen avser i första hand att mäta portföljens värdeutveckling i absoluta termer samt portföljens riskexponering. Därutöver ska utfallet av förvaltningen utvärderas i förhållande till relevanta jämförelseindex (enligt 5.5) både i absoluta och riskjusterade termer.

5.2 Uppföljning av pensionsåtagande

Kommunens pensionsadministratör tillhandahåller aktuell uppgift om ansvarsförbindelsen årligen. Utveckling i förhållande till prognos utvärderas och kommenteras i årsrapporten.

5.3 Förvaltningsrapport

Kommunen skall löpande under året, med jämna intervall, sammanställa en rapport över förvaltningsutfallet med åtminstone följande innehåll:

- Aktuell värdering av tillgångar
- Tillgångsportföljens totala avkastning under perioden, under året och sedan start.
- Procentuell fördelning på olika tillgångsslag.
- Utvärdering av delportföljer/förvaltare mot jämförelseindex, med tillämpning av vedertagna nyckeltal. Se punkt 4.3.1

5.4 Årsrapport

En årsrapport över pensionsmedelsförvaltningen skall lämnas till kommunstyrelsen. Utöver innehållet i 5.3 skall rapporten innehålla en redogörelse över det gångna årets placeringsverksamhet.

6. Etiskt placeringsreglemente

Etiska aspekter skall beaktas i placeringsverksamheten. Härmed avses att placeringar ej ska ske i företag som kan förknippas med oacceptabla arbetsförhållanden, barnarbete, miljöbrott, våld, narkotika, prostitution, pornografi eller kriminell verksamhet. Vid osäkerhet av etiska skäl ska grundregeln vara att avstå från placering. Om placering av misstag skett i oetisk verksamhet ska engagemanget snarast upphöra.

ORDLISTA

Diskretionär förvaltning	är en finansiell tjänst, som tillhandahålls av banker och fondkommissionärer, där investeraren ger förvaltaren mandat att fatta löpande placeringsbeslut, ofta inom vissa avtalade ramar. Ett vanligt mål är att förvaltningen över tiden ska skapa mervärde i form av överavkastning jämfört med fastställda jämförelseindex.
Duration	Kan beskrivas som den räntebärande portföljens vägda genomsnittliga återstående löptid. Durationen bestäms av obligationernas och kupongernas återstående löptid, kupongernas storlek samt räntenivån. Ju högre värde desto mer känslig är portföljen för förändringar i marknadsräntan. Durationen för en sk nollkupongsobligation är lika med dess löptid och för en kupongobligation lägre än dess löptid.
Diversifiering	Ett grundläggande begrepp i modern portföljteori. Bygger på att den samlade risken när två tillgångar läggs ihop är mindre än summan av riskerna i de enskilda tillgångarna var för sig. Genom att placera kapitalet i fler olika tillgångar och hos förvaltare med olika förvaltningsstil erhålls diversifiering, d v s riskspridning.
Exponering	Det värde, uttryckt i kronor eller i procent av den totala portföljen, som förändras p g a förändringar i kursen/räntan på ett värdepapper.
Hedgefond	Ett samlingsbegrepp för många olika typer av förvaltningsinriktningar, med vissa gemensamma drag: Absoluta avkastningsmål, låg korrelation till traditionella tillgångar (aktier, räntebärande värdepapper) och vida, okonventionella placeringsregler (belåning, derivat, korta positioner). Bidrar till diversifiering i en portfölj.
Index, jämförelseindex	<p>Mått på en marknads eller delmarknads värde, t ex SIX Portfolio Return Index (svenska aktier) och SHB All Bond Index (svenska nominella räntor).</p> <p>OMRX, Stockholmsbörsens ränteindex betecknar en familj av index som alla har till syfte att visa värdeutvecklingen för en viss typ av passivt förvaltd portfölj av likvida svenska räntebärande värdepapper.</p> <p>OMRX ALL Är en mix av statsskuldväxlar (korta) samt stats- och bostadsobligationer (långa).</p> <p>OMRX-TBILL, är ett index för av Riksgäldskontoret emitterade statsskuldväxlar.</p> <p>OMRX-BOND (TBOND+MORT) är ett index för Riksgäldskontorets- och bostadsinstitutens upplåning via obligationer.</p> <p>OMXS är förkortningen för OMX Stockholm och är samlingsnamnet för indexet över samtliga aktier på Stockholmsbörsens A-och O-lista.</p> <p>OMXS30 -är en förkortning för OMX Stockholm 30 och är ett index över de trettio mest omsatta aktierna på Stockholmsbörsen.</p> <p>SIXPRX visar genomsnittlig utveckling inklusive utdelningar på Stockholmsbörsen justerat för de placeringsbegränsningar som gäller för aktiefonder. Gäller för jämförelser av utvecklingen av fonder som placerar i svenska aktier.</p> <p>SIXRX -SIX Return Index - visar den genomsnittliga utvecklingen på Stockholmsbörsen inklusive utdelningar.</p> <p>SSVX Svenska statens statsskuldsväxlar</p> <p>MSCI AC World Index Morgan Stanley Capital International Indices All Country World Index, Daily Traded Total Return Net i svenska kronor.</p> <p>Detta index är ett totalavkastningsindex som inkluderar industrialiserade marknader och tillväxtmarknader.</p>

Investeringsfond

Fond som förvaltar aktier och andra värdepapper och som administreras av särskilt fondbolag. Fonden ägs av andelsägarna, vilket betyder att förvaltaren inte under några omständigheter kan använda fondens tillgångar för att täcka förluster i förvaltarens verksamhet.

En fond som är registrerad i Sverige står under Finansinspektionens tillsyn och följer den svenska fondbolagstiftningen. Inom EU finns ett särskilt direktiv som gäller fondverksamhet (UCITS). Det gör att fondbolagstiftningen i de olika EU-länderna i stort överensstämmer. I länder utanför EU kan det dock finnas stora avvikelser i regelverken.

Det finns två typer av investeringsfonder, specialfonder och värdepappersfonder. Specialfonder har friare placeringsbestämmelser, och vänder sig oftast till professionella investerare (hedgefonder är oftast specialfonder). Värdepappersfonder styrs av EUs UCITS-direktiv.

Konvertibla skuldebrev

Av aktiebolag utgivet skuldebrev som ger innehavaren rätt att helt eller delvis byta ut sin fordran mot aktier i bolaget.

Konvertibla vinstandelsbevis

En mellanform mellan konvertibler och aktier. Skiljer sig från konvertibla skuldebrev såtillvida att avkastningen från vinstandelsbeviset är beroende av den utdelning företaget lämnar.

Kreditvärderingskategorier

En rating är en relativ bedömning av en emittents förmåga att i tid infria sina betalningsförpliktelser. En rating avser i regel ett givet låneprogram eller annan given skuldförpliktelse och är en uppskattning av kredittagarens förmåga till en tidsmässigt korrekt återbetalning av emitterat papper i programmet. En rating kan dock även avse en viss emittents förmåga att fullgöra alla sina betalningsförpliktelser. Internationellt förekommer rating bland annat från Moody's och Standard & Poor's.

Kortfristiga ratingskalor:

Förklaring	Moody's	Standard & Poor's	Standard&Poor's – nordisk rating
Högsta kreditvärdighet	Prime-1	A-1	K-1
Hög kreditvärdighet	Prime-2	A-2	K-2
Adekvat kreditvärdighet	Prime-3	A-3	K-3
Spekulativ kategori		B	K-4
Bristande betalningsförmåga	Not prime	C	K-5
Betalningsinställelse/Konkurs		D	BK

Långfristiga ratingskalor:

Förklaring	Moody's	Standard & Poor's
<i>Investment Grade</i>		
Högsta kvalitet	Aaa	AAA
Hög kvalitet	Aa	AA
Övre mellannivå	A	A
Mellannivå	Baa	BBB
<i>Speculative Grade</i>		
Övervägande spekulativ	Ba	BB
Spekulativ, låg nivå	B	B
Svag, nästintill konkurs	Caa	CCC
Högsta spekulation	Ca	CC
Lägst kvalitet	C	C
Konkurs		D

Standard & Poor's kan använda + eller - för att modifiera vissa ratings. Moody's använder siffror 1 (högst), 2 och 3 inom intervallet Aa1 till B3.

Likvida medel	Likvida medel definieras som kassamedel, medel på depåkonto, bankräkning, dagsinlåning, specialinlåning samt sådana kortfristiga räntepapper som förvärvats i syfte att utgöra en likvid placering.
Likviditet	Mått på omfattningen av handeln, eller omsättningen, i ett instrument eller på en marknad. Även benämning för kassamedel.
Likvidschema	När ett värdepapper omsätts finns i normala fall standardiserade tidpunkter mellan avslutsdag och likviddag.
Moody's	är ett amerikanskt kreditvärderingsinstitut. Bolaget arbetar med finansiell analys av kommersiella och statliga organisationer. Bolaget bedömer kreditvärdigheten hos låntagare av obligationer med en standardiserad skala. Företaget är bland de tre bästa i sitt område, tillsammans med Standard & Poors och Fitch Ratings.
Nollkupongare	Fastförräntat obligations- eller förlagslån som emitteras utan kupongränta. Denna ackumuleras i stället och utbetalas vid lånets inlösen. Till skillnad från vanliga lån garanteras härigenom den angivna avkastningen. För vanliga lån måste kupongen återinvesteras till gällande marknadsränta.
Obligation	Skuldebrev med löptid (ursprungligen) över ett år.
Ränteswap	Avtal om byte av räntebetalningar från fast till rörlig räntesats och vice versa.
Standard & Poor's	är ett amerikanskt kreditvärderingsinstitut som publicerar finansiell forskning och analys av aktier och obligationer. Standard & Poor's bedömer även kreditvärdighet, det vill säga riskerna med lån till företag och stater. Institutet är bland de tre största på sitt område, tillsammans med amerikanska Moody's Investor Services och franska Fitch Ratings.
Standardavvikelse	Statistiskt mått på hur kraftigt värdet på en tillgång (värdepapper, portfölj) eller en marknad fluktuerar över tiden (även kallat volatilitet).
Teckningsoptioner	Optioner som ges ut i samband med optionslån och som innebär rätt att delta i en framtida nyemission av aktier.
Termin	Ömsesidigt förpliktande avtal mellan två parter om köp och försäljning av en viss mängd av en viss vara med likvid vid en bestämd framtida tidpunkt. Exempel på sådan termin är aktie-, ränte- och indextermin.
Tillgångsslag	Räntebärande värdepapper och aktier är två exempel på tillgångsslag.
Valutarisk	Risken att tillgångar noterade i utländsk valuta faller i värde mätt i egen valuta p g a att den egna valutan stiger/utländska valutan faller.